

Knopen Lopen in Zuid-Limburg

Herman Wehkamp

Coördinator Routepunt Visit Zuid-Limburg

Wandelen

Het Knopen Lopen-wandelnetwerk dat in 2022 ècht daadwerkelijk van de grond komt!

BEWEGWIJZERING

Gekleurde wandelpaaltjes verdwijnen

De gemeente Gulpen-Wittem trekt ruim een ton uit voor een nieuwe bewegwijzering van de wandelroutes op haar grondgebied. Dat betekent meteen het einde voor de bekende gekleurde paaltjes langs de wandelpaden.

GULPEN-WITTEM
DOORKRENE WILLEMS

Ze huren bij het landschap als de stegeltjes, de houten bruggetjes over snel stromende beekjes en de tientallen weghuizen die het Heuvelland zijn bijzondere charme geven. Kleine houten paaltjes in gedeelte maar opvallende kleuren: groen, blauw, rood, geel, zwart, en in gebieden waar het wemelt van de gemarkeerde wandelpaden soms ook, zeldzaam roze.

Bij elke kruising van wandelpaden vertellen ze in welke richting het verder gaat. Elke wandelroute heeft zijn eigen kleur. Bij het vertrekpunt staan vaak informatieborden met een voorbeeldje over de routes. Hoe lang ze zijn, welke dorpen of gebieden ze aandoen en waar ze andere langere of kortere routes kruisen. Maar de dagen van die oude, vertrouwde wandelpaaltjes zijn geteld. Zuid-Limburg schakelt straks over op een ander systeem, waarbij de wandelroutes worden aangegeven met vierkante bordjes langs de weg net als bij de fietsroutes. De verschillende routes worden op knooppunten met elkaar verbonden, opdat wandelaars straks moeiteloos van koers kunnen veranderen. Het is de hoogste tijd dat ook Zuid-Limburg kiest voor zijn 'wandelnet-

De gekleurde wandelpaaltjes verdwijnen straks ook in het Heuvelland uit het landschap, zoals hier bij Stenaken. FOTO: JOHANNES TIMMERMAN

werk met knooppunten", zoals het officieel heet. „Gebieden om ons heen hebben die stap al jaren geleden gezet“, constateert Herman Wehkamp van Routepunt. Visit Zuid-Limburg, die het project vanuit de vroegere VVV trekt. „Je ziet het in de Voorstreek en het Aachen-Wald, maar ook in Midden- en Noord-Limburg.“

Flexibeler

Het nieuwe systeem is flexibeler dan het oude, omdat de routes makkelijker aangepast kunnen worden aan wijzigende situaties. De routes zijn straks terug te vinden op internet en onderweg makkelijk te controleren via de eigen app. Die digi-

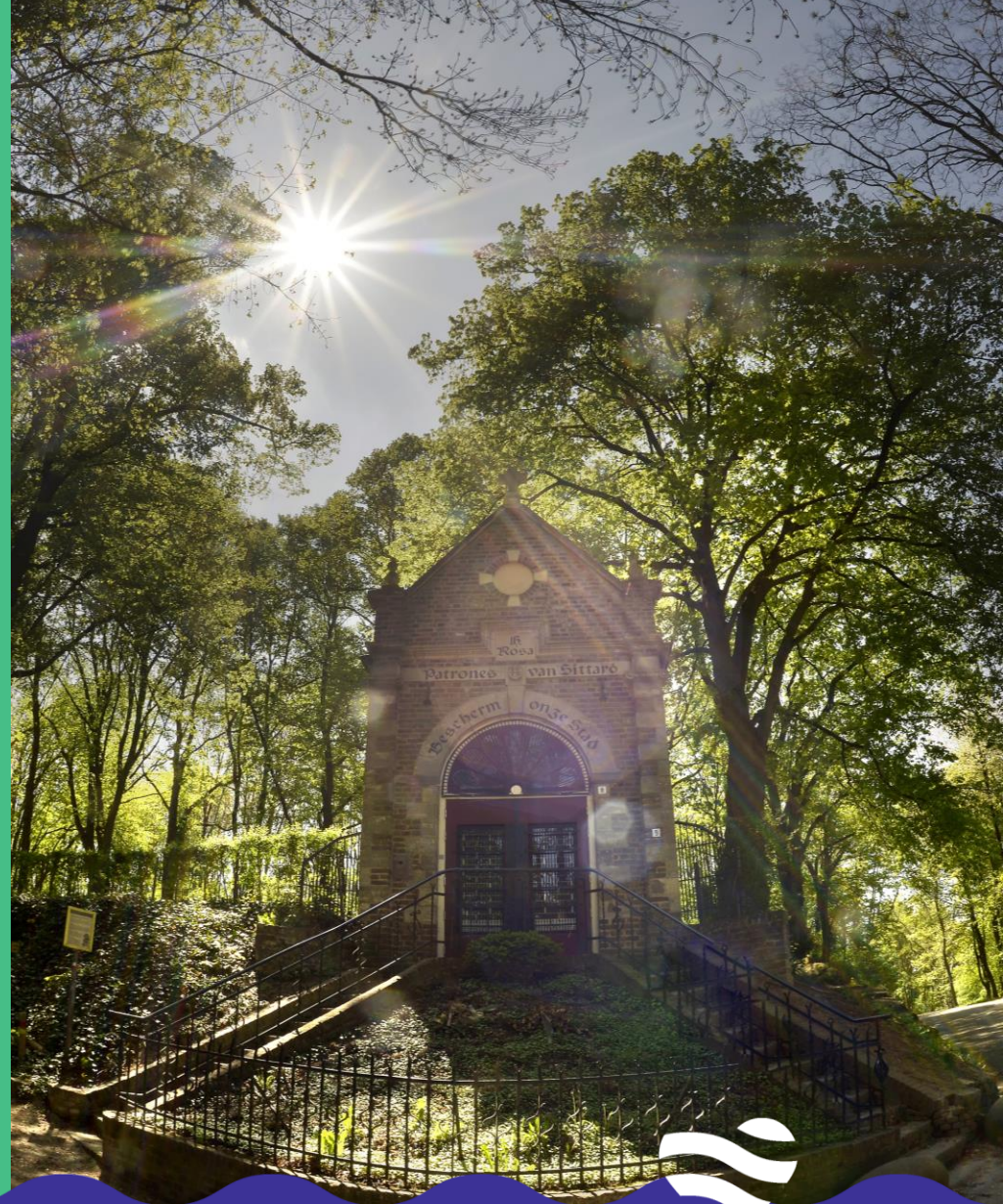
tale kaarten kunnen bovendien in 15 minuten bijgewerkt worden als er iets verandert. „De bestaande wandelroutes zijn vaak al dertig of veertig jaar oud“, legt Wehkamp uit. „In de tussentijd is het landschap enorm veranderd. Er zijn natuurgebieden bijgekomen en elders zijn paden verlegd omdat de beken anders lopen. Wat dat betreft is het hoe dan ook goed dat we nog eens met een frisse blik naar onze wandelroutes kijken en ze waar nodig verbeteren.“

Herman Wehkamp,
Routepunt Visit Zuid-
Limburg

Limburg geraamd op anderhalf miljoen euro. De provincie betaalt daar een derde van, de rest moeten de gemeenten waar de routes doorheen lopen op tafel leggen.

Beurs
Gulpen-Wittem is een van de eerste gemeenten die de beurs trekt. B en W stellen de gemeenteraad voor om 118.284 euro uit te trekken voor het wandelnetwerk. Als het aan wethouder Guido Houben ligt, komt dat geld in 2023 beschikbaar. Dat is vroeg genoeg, bevestigt Wehkamp. „Het wordt hoe dan ook spannend of we volgend jaar al kunnen beginnen, want er is nog veel werk te doen.“

„Het is goed dat we nog eens met een frisse blik naar onze wandelroutes kijken en ze waar nodig verbeteren.“

visitzuidlimburg.nl

Het belang van wandelen (1)

- ✓ Door Corona is het wandelaandeel in de vrijetijdsbesteding van de inwoner en de toerist nog groter. 61% Van de toerist verkend het gebied al wandelend, al voor Corona. Uit statistieken van Visit Zuid-Limburg (website, routeplanners) dat de aandacht van wandelen sinds 2 jaar gestegen is met een multiplier van minimaal 1,5.
- ✓ Volgens onderzoek van Staatsbosbeheer is 68% van de gebruikers van hun terreinen inwoner, ook daar signaleren natuurorganisaties flinke stijgingen.
- ✓ Uit onderzoek van Wandelnet blijkt dat 66% van de bevolking meer is gaan wandelen in het afgelopen Corona-jaar.

Het belang van wandelen (2)

- ✓ Wandelen geeft kansen tot betere verbindingen tussen troeven van Zuid-Limburg als landschap, mobiliteit/gezondheid, sport, cultureel erfgoed en euregionale ligging. Zuid-Limburg heeft vergeleken met de rest van NL een unieke infrastructuur daar veel wandelpaden een historische context hebben.
- ✓ Veel wandelpaden zijn de afgelopen jaren langs bedrijven gelegd (boerderijwinkels, horeca e.a.) en hebben daarmee economisch belang gekregen.
- ✓ Wandelen biedt een kans om de Limburger van 55+ actief aan het bewegen te krijgen.
- ✓ Een wijd wandelnetwerk biedt kansen tot een groter economisch verdienmodel door focus op kwalitatieve bezoekers, zowel nationale als internationale toeristen.
- ✓ Het nieuwe wandelnetwerk kan een belangrijke rol hebben in de spreiding van het toeristische product.

Het belang van wandelen (3)

Waarom komen gasten naar Zuid-Limburg?

1. Natuur en landschap	: 62%	6. Fietsen	: 21%
2. Rust en ruimte	: 41%	7. Grotten	: 21%
3. Wandelen	: 37%	8. Veel te doen, attracties	: 14%
4. Bourgondische sfeer	: 30%	9. Specifieke steden	: 13%
5. Winkelen	: 29%	10. Cultuur	: 11%

Conclusie: De landschappelijke kwaliteit van het gebied (en de dingen die men daarin kan doen—zoals wandelen en fietsen—) zijn verreweg de belangrijkste redenen voor een bezoek.

Het belang van wandelen (4)

Wandelen in de vakantie

Het grootste deel van de respondenten (84%) had afgelopen zomer vakantieplannen. 45% had een wandel vakantie gepland (12% een trektocht en 33% vakantie met dagwandelingen).

Bron: Wandelnet 2021

Wandelen in Zuid-Limburg, huidige situatie (1)

Het gemeentelijke Zuid-Limburgse wandelnetwerk met gekleurde paaltjes werd eind jaren 90 vorige eeuw gerealiseerd door ROM Mergelland en vanaf 2006 verder uitgebreid door het Routepunt in samenwerking met de gemeenten.

- ✓ De routes zijn ingetekend in een digitale topografische ondergrond.
- ✓ De routes staan vermeld op vier VVV-wandelkaarten
- ✓ Alle routes zijn sinds 2016 gratis te downloaden op de Visit-website.
- ✓ De routes worden gepromoot en verkocht via de VVV-kanalen.

Wandelen in Zuid-Limburg, huidige situatie (2)

Doordat de bestaande kleurenroutes zijn opgezet als lokale rondjes, is er geen samenhangend geheel van routes en vertoont het netwerk een aantal gaten:

- ✓ De kleurenroutes liggen voornamelijk in het buitengebied.
- ✓ De steden worden door de huidige routestructuur nagenoeg niet gedekt, terwijl de behoefte daar (oa door Corona) groeit.
- ✓ Er is sprake van geïsoleerde clusters van een beperkt aantal wandelrondjes die niet zijn verbonden met andere routes/gebieden.
- ✓ De regio's Noord- en Midden-Limburg en aanpalende regio's beschikken wel reeds over het Knopen Lopen-netwerken, waardoor de connectie met het Zuiden ontbreekt.

De 'wet op de remmende voorsprong' is merkbaar. Zuid-Limburg is één van de laatste regio's in Nederland, waar Knopen Lopen nog niet is geïmplementeerd.

Dus daarom gaan we Knopen Lopen..

1. De wandelaar kan eenvoudig een eigen route op maat samenstellen.
2. Er kunnen grensoverschrijdende verbindingen met de routestructuren naar Echt-Susteren, Noord- en Midden-Limburg, Selfkant, Aken en de Voerstreek gecreëerd worden.
3. Ondernemers kunnen heel eenvoudig wandelarrangementen aanbieden.
4. Eenvoudig digitaal aan te bieden voor jong en oud.
5. Nieuwe mogelijkheid tot thematisering en meer aanbod (tevens gespreid) in Corona-tijd.
6. Steden kunnen beter geëquipeerd worden, wat zeker voor de 55-plussers een groot voordeel is.
7. (Regionale) spreiding van recreatiestromingen wordt beter mogelijk, wat zeker voor de Heuvelland-gemeenten een pre is.
8. Gasten kennen het Knopen Lopen van 'thuis' en vragen er naar in Zuid-Limburg.
9. De verwildering van informatieborden kan tegen gegaan worden.
10. Goedkoper in onderhoud

Hoe werkt Knopen Lopen?

- ✓ Je kunt bij elk knooppunt starten (spreiding).
- ✓ Het netwerk bestaat uit een netwerk van trajecten tussen knooppunten.
- ✓ Wandelen van knooppunt naar knooppunt middels bewegwijzering in het veld.
- ✓ Trajecten zijn in twee richtingen te wandelen.
- ✓ Bij de knooppunten kan de wandelaar een keuze maken voor de te volgen richting.
- ✓ De consument bepaalt ter plekke de lengte en de richting.
- ✓ Je kunt van gemeente, naar gemeente wandelen.

Hoe werkt Knopen Lopen?

Wandelrouteplanner Echt-Susteren

The screenshot shows the RouteYou website interface. At the top, there's a navigation bar with the RouteYou logo, search and plan route buttons, an upgrade button, and user account options. Below the navigation bar is a banner image showing people walking on a path, with the text 'Mijn routeplanner' and 'Routes • Routeplanner • Bezienswaardigheden • Upgrade'. The main content area features a map of the Echt-Susteren area with a network of green circular nodes and connecting lines. To the right of the map is a 'Plan je route' sidebar with options for start and end points, route type (Wandelroute), routing preferences (Wandel - knooppunten), and input fields for 'Van' and 'Naar' addresses.

Stand van zaken Knopen Lopen

2021

- ✓ 18 Mrt: Ondertekening samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en Visit Zuid-Limburg
- ✓ 02 Dec: Persmoment subsidie Provincie Limburg
- ✓ Eind dec: Aanbesteding marktpartij voor netwerk in alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten

2022

- ✓ Q2-Q3: Per gemeente overleg met stakeholders over nieuwe trajecten en knooppunten in het netwerk.

2023

- ✓ Q1-Q2: Productie en plaatsing bewegwijzing
- ✓ Q2: Start promotieplan Visit Zuid-Limburg

Knopen Lopen in Zuid-Limburg

Het netwerk heeft aandacht voor zaken als:

- ✓ Overleg met belanghebbende over trajecten/knooppunten
- ✓ Denken vanuit de wandelaar
- ✓ Zuid-Limburgse dekking van het netwerk
- ✓ Connectie met buurregio's
- ✓ Verbinding stedelijke regio's met landelijk gebied
- ✓ Rekening houdend met inpasbaarheid bestaande Lange afstandswandelroutes
- ✓ Duurzaamheid voor periode van 10 jaar
- ✓ Bouwcommunicatie

Wandelen in Sittard-Geleen

- ✓ Sittard-Geleen heeft 5 eigen wandelroutes in de gemeente met gekleurde paaltjes.
- ✓ Op de website Wandelgids Zuid-Limburg heeft de gemeente 21 wandelroutes.
- ✓ In het noorden is er reeds een connectie met het Knopen Lopen-netwerk in Echt-Susteren.
- ✓ In het westen loopt de Lange Afstandwandeling RivierPark Maasvallei.
- ✓ Diverse andere Langeafstandsroutes zoals Pelgrmispad, Pieterpad en de Liberation Hiking Trail doorkruisen de gemeente.
- ✓ In het oosten komt er in de toekomst een connectie met het Duitse Selfkant.
- ✓ Er zijn volop 'wandel-verhalen' te vertellen, waar in het verleden (nog) weinig mee gedaan is.
- ✓ De natuur is (nog) onontdekt en (nog) minder bekend bij het grote publiek.

Dank voor uw aandacht

Vragen?

Meer info:
Routepunt@visitzuidlimburg.nl

[visitzuidlimburg.nl](https://www.visitzuidlimburg.nl)